

Ženir v ameriški industriji priznal, da je vohunil

New York. — Tajna policija aretirala Erwina Harry De Spretterja ter ga obtožila vohništva v prid nemškemu vrhovnemu poveljstvu. Prijeti je bil na krivdo. Federalni komisar Epstein ga je postavil na \$50,000 varščine ter njegovo izročil federalni veljavnosti.

Ženir ob enem je bil aretiran Frederick Lehmitz, ki je bil vohunil za Spretterjem, s katerim sta pošiljala važne informacije nacijem. Tudi Lehmitz je priznal krivdo.

Oba sta izjavila, da sta vohunila, ker sta potrebovala denar, da sta pa dobro plačana, kakšne bodo posledice, ako ju bodo zasačili.

Urad za kontrolo cen preiskuje v državi Ohio črno borzo z žganjem

Urad za kontrolo cen je začel preiskavo, da pride na sled črni borzi, ki dobi za domače vrste, katerega je težko dobiti, in ga nato prodajo po višji ceni. Gostilničarji, ki dobijo več žganja, kot ga pa da država, morajo plačati najmanj \$20 pri zaboji več, in pa sicer cena. Ta dežela agenti, ki delujejo po državi in ki preskrbe žganje, uradniki trdijo, da je en gostilničar plačal \$50,000 posredovalcem.

Urad za kontrolo cen je začel preiskavo, ker so se ljudje pritožili, da se je v nekaterih gostilnah žganje podražilo, da je državna cena ista. Seveda, gostilničarji, ki kupijo žganje dražje na črni borzi, morajo potem dobiti tudi več zanj in to plača gost. Črna borza dela samo v Clevelandu na leto nad \$3,000,000 čistega dobička. V državo dovažajo več žganja, ko ga pa proda država.

Živno sodišče ukazalo novo obravnavo vohunom

Chicago. — Zvezno prizivno sodišče je ovrglo obsodbo šestih židovskih zornikov in vohunov, ki so bili obsojeni na smrt. Prizadeti so: Hans Haupt, Wergin in Walter Froehlich, ki so bili obsojeni na smrt. Žene, ki so bile obsojene na 25 let ječe vsaka. Bili so spoznani krivim, da so dali streho izmed osmih nemških samostojcev, ki so pristali na ameriški obrežju iz nemške podmornice lanske pomlad.

Še tri leta za popolen poraz Japonce

Cincinnati, O. — Tu sem je prišel reat admiral Woodward, ki je izjavil, da bo vzel še najmanj tri leta, predno bomo premagali Japonce. Pristavil pa je, da je to samo njegovo lastno mnenje.

Iz bolnišnice Joseph Turk iz 1046 E. 69. St., naš dolgoletni hišni oskrbnik, je zdaj doma pod zdravniško oskrbo. Zdravje se mu vedno bolj vrača. Tem potom se želi zahvaliti za obiske in cvetlice v bolnišnici. Le kmalu pridi zopet na delo, Jože.

AMERISKA PODMORNICA V CLEVELANDU

Clevelandčani bodo imeli na 6. julija priliko ogledati si ameriško podmornico, tako imenovano "samomorilko." Zajeli so Američani po napadu na Pearl Harbor. Podmornica je majhna in obratujeta jo samo dva mornarja.

Pearl Harborju so jo razstavili v svojo sestavo proučili.

Ameriška bojna sila je začela pritiskati z vso močjo na Japonce

Washington. — Amerikanci udrihajo po Japoncih na suhem in na vodi z vedno večjo furijo. Vse to znači odprtje nove ofenzive, da se potisne sovražnika dlje nazaj na Pacifiku.

Vse od otoka Kiska na Aleutih pa do Solomonskega otočja napadajo ameriški bombniki japonske baze in skladišča. Na raznih krajih Pacifika so izvedli včeraj ameriški bombniki 13 napadov. V treh dneh so bombardirali otok Kisko 16 krat.

Novi direktor premogorov obeta doseči mir v industriji

Washington. — Notranji tajnik Harold Ickes, ki je prevzel v imenu vlade vse premogorove v državi, je imenoval glavnim direktorjem nad premogovno industrijo Carla Newtona iz Clevelanda. Newton je star 45 let in je bil od lanskega decembra predsednik Chesapeake & Ohio železnice.

Zdaj gradi ladje, po vojni bo pa avtomobile

Detroit. — Henry J. Kaiser, ki zdaj gradi ladje na zapadnem obrežju, namerava graditi po vojni avtomobile in sicer jih bo prodajal po \$400. Kaiser pravi, da bo po vojni 10,000,000 Amerikancev, ki bodo lahko kupili avto za \$400 in plačali zanj v gotovini.

Rusi nameravajo pogrnati nacije od Kavkaza

Moskva. — Rusi so začeli z novo ofenzivo, da streže zadnje ostanke nemške sile v zapadnem Kavkazu. Pod okriljem zračne sile pritiskajo Rusi na nacije, da jih poženjo preko morske ožine Kerč na polotok Krim.

Pravda, glasilo ruske armade poroča, da so Rusi napredovali včeraj več milijev ter da so zasedli neko važno strateško vas. Ruska zračna sila je pa vsipala bombe na zbirališča čet in na municijske skladišča.

(Nemci poročajo, da so začeli Rusi z živahnimi topniškimi ognjem vzdolž vse fronte).

Brat gen. Mihajloviča je bolan

Hollywood, Calif. — V tujakšni bolnišnici se nahaja Harry Mihajlovič, brat generala Draže Mihajloviča. Harry je najmlajši izmed štirih bratov in je prišel v Ameriko še leta 1911. Do te vojne si je stalno dopisoval z Dražo.

Še na mnoga leta

Danes praznujeta 40 letnico srečnega zakonskega življenja splošno poznana in spoštovana rojaka Mr. in Mrs. John Melle iz 6806 Bonna Ave. Poročena sta bila v cerkvi sv. Vida. Poročne obrede je izvršil Rev. Kerže. Oče so pa imeli v Geo. Travnikarjevi gostilni pri Gordonu. Svate je vozil Anton Gorjul. Stoloravnatelj je bil John Grdina. Mr. Melle je naročnik Ameriške Domovine, ko je izhajala še pod imenom "Narodna beseda," katere urednik je bil Anton Klinc. Številnim čestitkam prijateljev in znancev se pridružujemo tudi mi in jima ključemo: Še na mnoga leta zdravja in sreče!

Dr. Boris Furlan je v jugoslovanski vladi

V novi vladi, ki jo je sestavil Miloš Trifunović, sta tudi dva Slovence in sicer je dr. Miha Krek kot podpredsednik vlade, dr. Boris Furlan pa je bil imenovan prosvetnim ministrom.

Dr. Furlan je rojen Tržačan, zato je njegovo imenovanje v vlado zelo značilno ter je upati, da je s tem dobilo tudi primorsko vprašanje velik preobrat k boljšemu.

Hrvati imajo tudi dva svoja človeka v vladi in sicer je dr. Juraj Krnjević podpredsednik, dr. Juraj Šutej pa finančni minister.

Ostali člani vlade so: ministrski predsednik in zunanji minister Miloš Trifunović, minister notranjih zadev Milan Grol, minister socialne politike Boka Vlačić, pravosodni minister Milan Gavrilović, zastopnik vojnega ministra general Peter Živković, minister šum in rud Jovan Benjanin in vojni minister general Draža Mihajlović.

Zdaj gradi ladje, po vojni bo pa avtomobile

Detroit. — Henry J. Kaiser, ki zdaj gradi ladje na zapadnem obrežju, namerava graditi po vojni avtomobile in sicer jih bo prodajal po \$400. Kaiser pravi, da bo po vojni 10,000,000 Amerikancev, ki bodo lahko kupili avto za \$400 in plačali zanj v gotovini.

Kaiser pravi, da bodo prodajale te njegove nove avtomobile gazolinske postaje. To bo lahko, ker bo vsa kupčija v gotovini in ker v zameno ne bodo jemali starih avtov.

Motor, ki bo razvijal 80 konjskih sil, je že na preskušnji. Ogrodje in motor bodo izdelovali iz magnezija in aluminija.

Trgovine zapirajo

Unija groceristov na drobno v Greater Clevelandu trdi, da je lansko leto zaprlo vrata več kot 1,100 prodajal in sicer 310 grocerij, 355 mesnic in 480 delikates.

Chicago. — Dne 18. jun. je umrla Ana Slapšak, stara 78 let in rojena v Celju.

Važno mesto Kolin je v plamenih

Dva Rooseveltova ministra sta si skočila v lase

Washington. — Dva najbolj važna člana naše vlade sta se sprla in drug drugemu očitala ovire pri vojnem naporu. To sta podpredsednik Wallace in trgovski tajnik Jesse Jones.

Podpredsednik Wallace je izjavil pred senatnim odsekom za dajatve, da je Jesse Jones kot načelnik RFC oviral nakup materiala za vojno. Jones je odgovoril nazaj, da obdolžitve nimajo podlage in da bo to lahko dokazal.

Jugoslovanski gerilci so pogrnali Nemce nazaj

London. — Jugoslovanska vlada poroča, da traja nemška ofenziva proti jugoslovanskim gerilcem v Hercegovini in Črni gori že 40 dni. Gerilci so te dni prešli v izpad ter pogrnali nemške čete nazaj v Hercegovini in vzhodni Bosni.

Jugoslovanski patrioti so v tej nemški ofenzivi izgubili 2,000 mož, ubitih in ranjenih, toda Nemci pa imajo veliko večje izgube.

Od Franca zahtevajo, da vzpostavi monarhijo

Bern, Švica. — Monarhisti so zahtevali od španskega diktatorja Franca, da se takoj izjavi, če je pri volji postaviti na prestol Juana, tretjega sina pokojnega kralja Alfonza. Monarhisti pravijo, da bi morala biti zdaj v Španija vlada, ki ni imela še nobenih zvez z Nemčijo in Italijo, kot jih je imel Franco.

Zavedna društva

Podružnici Sansa št. 39 so darovala sledeča društva: Lunder Adamič št. 28 SNPJ \$250.00, sv. Janeza Krst. št. 37 ABZ in Ribnica št. 12 SDZ, vsoto po \$25. Odbor podružnice se društvom lepo zahvaljuje.

Enajsta obletnica

Danes je minilo enajst let, odkar je umrl v Collinwoodu John Eržen. Naj mu bo ohranjen blag spomin.

Union Ave. je prišel za 9 dni na dopust iz Great Lakes, Ill.

Stabni narednik Henry F. Bogatay je prišel domov na obisk k svoji materi, bratom in sestram. 887 E. 223. St. Euclid, O. To je njegov prvi dopust v 16 mesecih, kar je pri ameriški zračni armadi. Zelo ga bo veselilo, ako ga obiščejo njegovi prijatelji, katere je tako zelo pogrešal ves čas njegove odsotnosti. Doma ostane do jutri večera. Ob 12:20 ponoči se bo odpeljal nazaj v Washington iz Terminal postaje. Njegov naslov pri vojakih je: Staff Sgt. Henry Frank Bogatay, 399th Sq. 88th Heavy Bomber Group, Walla-Walla, Washington.

Njegov brat Tony je bil pa v akciji na Aleutskih otokih in ga ni bilo doma že 17 mesecev.

Angleški bombniki so neusmiljeno razbijali po industrijskem mestu Kolinu. Tudi Hamburg je tekom noči okusil angleške bombe.

AMERISKI BOMBNIKI SO NAPADLI SEVERNO ITALIJO

London, 29. junija. — Angleška zračna sila se je sinoči v veliki moči vrnila nad nemško industrijsko mesto Kolin, kjer je že lanskega maja nad 1,000 bombnikov prizadelo ogromno škodo in uničenje. 25 angleških bombnikov se ni vrnilo z napada, kar znači, da se je udeležilo veliko število bombnikov tega bombardiranja.

Medtem, ko je ena kolona angleških bombnikov sinoči podela na Kolin, je udarila druga na Hamburg, kjer je središče gradnje nemških podmornic.

Angleži poročajo, da nadaljujejo s polaganjem min v morje, katere so, kot se uradno zatrjuje, v tej vojni pogreznile že več kot 400 osiških ladij.

Ob devetih zvečer danes (ob treh popoldne vzhodni vojni čas) so letele velike formacije bombnikov čez Rokavski preliv proti Franciji. Ljudje, ki so stali na obrežju so v teh bombnikih spoznali ameriške zračne trdnjave. Eno uro kasneje so letele preko Rokavskega preliva zopet druge formacije bojnih letal in bombnikov. Kaj je bil njih cilj, ni še poročila.

Kolin, ki je sinoči doživel svoj 117. zračni napad, je bil ves v plamenih ko so bombniki opravičili svojo nalogo. Ognjeni zublj so segali prav do oblakov.

Nemško vrhovno poveljstvo je danes poročalo, da je bilo mnogo žrtev med civilnim prebivalstvom in da je bila zadeta in porušena tudi kolinska katedrala. (Po vsakem zračnem napadu poročajo Nemci, da so bile zadete največ civilne naprave).

Ko je v lanskem maju prihrumelo nad Kolin 1,000 angleških bombnikov, kar je bil največji zračni napad v zgodovini, so povzročili tako škodo, da je moralo oditi iz mesta nad 200,000 prebivalcev. Vse mesto je štel 800,000 duš. Bombe so takrat razbile najmanj 250 tovarniških podjetij.

Po majskem napadu 1942 so Nemci z mrzlično naglico hoteli pozidavati Kolin. Zdaj ga je zadela pa že druga bombna katastrofa.

V zadnjih šestih mesecih so izgubili zavezniki pri bombnih napadih iz Anglije 1,337 bombnikov od teh jih je bilo 239 ameriških in 1,098 angleških.

Gl. stan zaveznikov v Afriki, 29. jun. — Sto ameriških štirimotornih zračnih trdnjav je napadlo včeraj italijansko pristanišče Leghorn v severni Italiji. Bombniki so morali napraviti 1,100 milj zračne poti na oba kraja.

V pristanišču so poškodovali eno križarko in štiri tovarne ladje. Na oljnih tankih, kolodvorih in tovarnah, so pa napravili ogromno materialno škodo.

Prijetna sapica

Hladna sapica sem od jezera je včeraj Clevelandčanom kaj dobro dela potem, ko jih je nekaj dni vroče sonce dokaj žgalo. Tudi za danes obljubljuje vremenski urad prijeten hlad.

Zopet doma

Emily Zobec iz 6315 Glass Ave., se je povrnila iz bolnišnice. Tem potom se želi zahvaliti vsem skupaj za obiske in darila v bolnišnici.

ZDAJ BO TEŽJE DOBITI AVTNA KOLESA

Lastniki avtov v Clevelandu, ki imajo gazolinske knjige A, bodo letošnje poletje pronašli, da bo veliko težje dobiti rabljena ali popravljena avtna kolesa, kot navadno.

Tekom julija, avgusta in septembra bodo morali lastniki A kart dokazati, da potrebujejo svoje avte za važne namene, sicer ne bodo dobili rabljenih ali "rekapiranih" kavčukastih koles.

V clevelandskem distriktu, ki obsega 19 okrajev, je bilo v juniju razdeljenih 16,518 popravljivih koles, v juliju jih bo pa samo 9,532. V vsej državi je bilo v juniju popravljenih ali rekapiranih 500,000 koles, dočim jih bo v juliju samo 300,000.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 153 Wed., June 30, 1943

Nemčija se mae

Ko so nemški nacija navduševali narod k vojni, jih je zagotavljal feldmaršal Goering, da je njegova zračna sila tako močna, da se zavezniški bombniki ne bodo nikar prikazali nad nemškim ozemljem. Nemški narod se ob tem času gotovo spominja na ta Goeringova zagotovila, ko leži dobeseden del nemške industrije v prahu in pepelu.

Nacijski uradniki zdaj sami priznajo, da so pričeli bombardirati Nemci izgubljati svojo samozavest. To je sicer lahko samo nemška propaganda, da bi preslepili zavezniške, da je Nemčija že skoro na tleh in da bi vsled tega odjenjali s svojimi zračnimi napadi.

Pa naj bo že to propaganda ali ne, fakt je pa in ostane, da je velik del nemške vojne industrije sesut in da je prebivalstvo v dotičnih krajih od sile zbegano in preplašeno.

Poročila tudi prihajajo, da je Hitler ukazal izseliti iz Porurja, ki je bilo dozdaj najbolj bombardirano, od 3 do 5 milijonov civilistov. Ako je to res, potem situacija tam ni posebno razveseljiva za nacije. Ako je ukazal Hitler res izseliti toliko civilnega prebivalstva iz Porurja, potem bo gotovo trpela tamkajšna industrija, ako je še kaj stoji, ker so med izseljenimi gotovo tudi delavci, ali vsaj njih družine. Dalje, ako je Hitler izselil iz bombardiranih krajev toliko naroda, je bilo to gotovo ogromno breme za nemško transportacijo, ki je že itak do vrha obremenjena s prevažanjem čet in vojnega materiala.

Dalje nosi evakuacija s seboj tudi strah. Begunci gotovo pripovedujejo ljudem v drugih krajih o strašnem bombardiranju, ki so ga doživeli. To gotovo dobro ne vpliva na moralo naroda. Hitler dobro ve o slabih posledicah preseljevanja, zato je dozdaj prepovedal vsako preseljevanje ljudi iz enega kraja v drugega. Šel je celo tako daleč, da nismo smeli niti vojaki domov na dopust v kraje, ki so bili razdejani. Ako je zdaj to svojo taktiko spremenil, ga je moral k temu prisiliti res nenavaden položaj in pa obup prizadetega prebivalstva.

Toda Hitler si zdaj najbrže misli, da je pač vseeno, če narod izve vso bridko resnico. Saj je itak malo krajev po Nemčiji, ki bi ne bili bombardirani. Malo več nervoznosti med ljudmi ali manj, pa ne škodi, dokler ima v rokah in pod oblastjo oboroženo silo. Dokler je ta poslušna nemškemu junckerju, nima narod nobene besede.

Lahko je tudi mogoče, da nacija priznava zdaj uspehe zavezniškega bombardiranja zato, da bi narod nagnali še k večjim žrtvam v skrajnem obupu. Saj mu nacija gotovo slikajo zavezniške v najtemnejših barvah in jih plašijo pred posledicami, ako pridejo zavezniški v Nemčijo.

To priznanje nemških nacijskih na slabem položaju, pa ne sme zapeljati zavezničkov, da bi odnehali niti za las. Dokler ne bodo zavezniške armade v Berlinu, toliko časa zaveznički ne smejo odnehati.

Kdor misli, da se bo Nemčija podala, dokler ima še tako bojno silo, se moti. Najsi bo Hitler tudi pognan v kot, bo še hlatal okrog sebe in skušal igrizniti. Zaveznički se morajo zavedati, da jim bo vzele vse, kar imajo, predno bodo spravili nacije na kolena. Nič poslušati stokanja in jamranja iz Nemčije! Ko bo že nemška bojna sila na kolenih, ji bo treba zadati zadnji udarec, da bo popolnoma na tleh. Človek, ki klecne na kolena, še lahko vstane, to naj si zapomnijo zaveznički. Šele, ko se zmajajo vzame glavo, tedaj ni več nevarnosti.

Birokracija na pohodu

Ko so ameriški pionirji pisali Izjavo neodvisnosti, so jo temeljili med drugim tudi na tem, "da je kralj Jurij III. ustvaril številne nove urade in poslal v našo deželo roje uradnikov, ki nadlegujejo naše ljudi in se pasejo na njih imetje."

Nekaj podobnega bi zdaj skoro rekli o naši lastni vladi. Kako se je v vojnem času vladno uradništvo razpasalo po deželi, kažejo naslednje številke:

Država Ohio ima za svojo vladno 25,000 uslužbencev, toda federalna vlada ima v Ohio 90,000 uradnikov. Pennsylvania ima 44,500 državnih uslužbencev, federalna vlada pa 215,000. Država Wyoming ima 1,100 državnih uslužbencev, dočim je federalnih uradnikov v državi 6,200.

To kaže, da pošilja vlada v naše države tri do šestkrat toliko svojih ljudi, kolikor jih zaposlujejo sami, da nam ukazujejo, kako se moramo zadržati in kako živeti.

Danes ima federalna vlada več oseb na svoji plačilni listi, ako ne računamo oborožene sile, kot jih ima vseh 48 držav skupaj, povrh vseh okrajnih in mestnih uslužbencev v teh 48 državah, vključno naših mestnih stražnikov, šerifov, deputirjev, ognjegašev in učiteljev.

Se nedolgo ni imel Amerikanec s svojo vlado v Washingtonu stika drugače kot potom svojih kongresnikov. Danes pa imamo federalne urade in uradnike povsod, ki nam povedo, kdaj in kaj naj sejem, kdaj naj ženemo, kaj naj kupujemo in prodajamo in po kaki ceni; kako dolgo naj delamo in za kakšno mezdo, kaj naj jemo in kako naj kuhamo, kaj naj oblečemo in kako naj izdelujemo svoja oblačila.

BESEDA IZ NARODA

Zedinjeni odbor ameriških Srbov, Hrvatov in Slovencev

Dne 18. in 20. junija se je vršila v Pittsburghu, Pa., skupna konferenca Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so bili zastopniki posameznih narodnih skupin.

Za skupno sodelovanje so sprejeli sledečo izjavo:

V smislu soglasno izraženih želja in sklepov Amerikansko hrvatskega kongresa, Slovenskega narodnega kongresa in srbskega Vidovdanskega kongresa so se 19. junija 1943 sešli v Pittsburghu, Pa., delegati vseh treh narodnih odborov in osnovali ZEDINJENI ODBOR AMERIŠKIH SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV.

V odbor so prišli: Od Hrvatov: Zlatko Baloković, Ivan Butković, Ivan Ladešić, Petar Radić in Toni Majnerić.

Od Srbov: Žarko Bunčić, Djordje Kovačević, Mirko Marković, Rev. Strahinja Maletić in Rev. Vojislav Gačinić.

Od Slovencev: Louis Adamić, Etbin Kristan, Vincent Cainkar, Mirko Kuhel in Janko N. Rogelj.

Ta odbor se more v potrebi ali časa razširiti ali reorganizirati.

Odbor je izvolil za predsednika Louisa Adamića, za podpredsednika Zlatka Balokovića, Žarka Bunčića in Etbina Kristana, za tajnika Petra Radića, Mirka Markovića in Janka N. Roglja.

Po temeljiti razpravi je konferenca naložila izvoljenemu odboru, da z vsemi močmi krepí edinstvo naših treh bratskih narodov in pobija vsak poizkus cepitve in razdiranja, ki bi koristil edino silam osi.

V teku razprave je konferenca določila temeljna načela, na podlagi katerih bo odbor izdal izjavo o ciljih in nalogah bodočega dela.

Konferenca je izrazila globoko občudovanje junaških dejanj in neprimernih žrtev srbskih, hrvatskih in slovenskih borcev za svobodo. Delegati so prepričani, da bo junaški boj narodne osvobodilne vojske ustvaril podlago za novo Jugoslavijo, v kateri bodo Srbi, Hrvati in Slovenci uživali v svobodi enake pravice in imeli enake dolžnosti. Kadar se bolgarski narod reši sedanjih pjavk, bo tudi on dobro došel v tej bratski in demokratični skupnosti.

V smislu izvrševanja sklepov vseh treh kongresov naglašala konferenca, da morajo amerikanski Jugoslanci skupno z vsem ameriškim narodom upreti vse moči za čim hitrejšo popolno zmago Amerike in njenih zavezničkov nad barbarskimi sovražniki človeštva.

Edino ta zmaga more prinesiti človeštvu svobodo in ustvariti nov svet enakosti in bratstva. Zato izreka ta konferenca, da bodo ameriški Jugoslanci odločno pobijali vse poskuse odprtih in skritih pristašev naci-fašizma, ki se v smrtnem strahu prijemajo najpogostejših sredstev, da bi ušli svojemu neizogibnemu poginu. V tej borbi do končne zmage bodo ameriški državljani hrvatskega, slovenskega in srbskega porekla sledili svojemu predsedniku in vrhovnemu poveljniku, Franklinu D. Rooseveltu.

Tajništvo odbora:

Petar Radić, Mirko Marković, Janko N. Rogelj.

Zedinjeni odbor ameriških Srbov, Hrvatov in Slovencev je

poslal iz svoje konference sledečo brzojavko, ki se glasi v angleščini:

Louis Adamić, Milford, New Jersey

We have formed today United Committee of American Yugoslavs and are very glad to greet you as its first president.

Zlatko Baloković, Zarko Bunčić, Etbin Kristan

DeWitt Poole, Office of Strategic Services, Washington, D. C.

The today formed United Committee of Americans of Croat, Serbian and Slovene descent express their appreciation of your interest in the problems both of Americans of Yugoslav descent, and their brothers in Europe.

Zlatko Baloković, Zarko Bunčić, Etbin Kristan

Sumner Welles, State Department, Washington, D. C.

For the first time the duly elected delegates of the American Croatian Congress, of Serbian Vidovdan Congress and the Slovenian American National Council met today to create a United Committee to cement unity and so even more effectively to contribute to victory of our beloved new homeland and to liberation of our brothers in Yugoslavia and all other enslaved peoples of the world.

Zlatko Baloković, Zarko Bunčić, Etbin Kristan

Franklin Delano Roosevelt, White House, Washington, D. C.

Fulfilling the pledge made at the respective Congresses of the American Croats, Serbs and Slovenes the duly elected delegates of those groups met today at Pittsburgh and created a United Committee to foster unity so better to serve democracy. We are sending the expression of highest esteem to you, our President and Commander-in-Chief.

Zlatko Baloković, Zarko Bunčić, Etbin Kristan

Elmer Davis, Office of War Information, Washington, D. C.

The United Committee of the American Serbs, Croats and Slovenes at their first meeting at Pittsburgh resolved to express their appreciation and gratitude for your letter addressed to the President of the Serb National Federation which will be of greatest value in furthering the unity among American of Yugoslav descent and their brothers in Europe.

Zlatko Baloković, Zarko Bunčić, Etbin Kristan

Naši na farmah

Piše Anton Grdina

(Konec)

Vreme na farmah

Res niso na farmah same rožice, kakor bi kdo mislil iz popisa, kdo bi rekel: kako srečni so farmarji, ko samo žanjejo. Letošnje vreme jim dela velike in opravičene skrbi. Nevihte in deževanja, ki so se do sedaj vršile skoro dnevno, če je bil presledek en dan, sta pa drugi dan dve mesto ene plohe prišle. Grmenje in treskanje je tam na dnevnem redu v tej spomladni sezoni. Malo se začne temniti

imamo 2,700 odvetnikov. Anglija jih ima v enakem sistemu — 10. Morda je to vzrok, da

na solnčnemu zahodu, takrat se pa kar hitro zateci pod streho, če si na potovanju oddaljen več kot 10 minut izpod strehe.

V četrtek sem določil dan, da bom hodil iz Chardona do moje in Kenikove farme. Več kot 4 milje hoda je bilo v eno stran. Ko sem si ogledal na Kenikovi farmi sem videl da letos ni bil vinograd Kenikov nič obrežan, trta je pa obložena, polna cvetja, da je lepo videti. V hiši nikogar, na polju tudi ne, povedali so mi sosedje, da so Kenikovi sedaj v Chardonu in sicer na 316 South Street. Kako je bilo potem pri njih, bom še opisal pozneje. Na naši farmi so najemniki, konji so se pasli v senci in krave, kjer so jih muhe ščipale, na zapadu se je že oblačilo, hitro naprej sem si mislil, danes ga spet pripelja, nisem se motil. Ker ni bilo ravno daleč do Slapnikove farme, sem pospešil korake. Mrs. Slapnik in sin Charles sta šla na rjuhi pšenico. Charles je takoj rekel: "Te bom peljal v Chardon, ker zna biti nevihta." Zdrknili smo mimo Mrs. Mislejeve farme, kjer sem se že med potjo poprej ogledal z namenom, da se ogledam zopet drugi dan. Komaj smo dospeli v Chardon, še par blokov naprej, se je s temnilo in vihar je zavrtel tista visoka in močna drevesa, da so zaplesala prav po indijansko in se šibila kakor brezova šiba, ko so me očeli mati namahali z njo. To je bil tisti dan, ko je tudi v Clevelandu zlivalo kakor iz škafe in odnašalo mostove in ceste do hudournega naliva. Prej ta dan sta dva taka pozdrava obiskala Chardon, obakrat je strela ropotala in prekinila luč v hišah stanovalcem. Tak obisk hudega vremena je objemal visoki Chardon zadnji teden med 15. in 19. junijem z težkim dežjem, gromom in bliskom in to v času, ko so večinoma vsi farmarji gledali proti nebu za jasne in solnčne dni. Če je bil en cel dan brez dežja in še ponoči, se je za naslednji dan organizirala vsaka farmarska družina z vsem osebjem pri hiši, najboljše tako star ali mlad, fantiček ali deklica, starček ali ženska, vsak z orodjem v rokah na njivo, da bi hitro zakopali v zemljo zgođen krompir, fižol in druge sadeže, za katere se je že tako mudilo. Med tem je pa solnce neznansko pripekalo, ker se je za zapadu temnilo, kakor navadno vsak dan pred večerom in z mrakom je spet lilo kakor da bi bila narejena podoba za redno deževanje vsak dan. To je za farmarja res ožna pesem, ker ve, da mu to v zgodnji pomladi prekrizava račune. Sam sem občutil to bolest, posebno še, ko je vojska in ko je racioniranje živil vedno občutnejše.

V petek po onem hudem nali-vu se je kmalu dopoldan vreme vjasnilo. Bilo je kakor kristal, vsenavskriž so ptice priletele izpod strešja in duplin drev in na ves glas hvalile Boga v zvođenju, da je šla nevihta mimo v daljave. Še v soboto je ostalo lepo in sapice so osušile, kar je namočil dežni vihar, lahko bi rekel "Kdor je namočil, tisti je tudi osušil, v naših rokah ni niti dež in ne solnce." Oboje pa imamo, dež in solnce iz nebesnega kroga zastoj brez našega zaslužnja in to vse za to, da zemlja rodi sadove, da živimo od njih. Ali ni res, da je veličastno vse to, kdor hoče umeti in priznati stvarstvo Boga in ohranjanje vsega tega v tako sijajnem redu. Ko se človek nahaja v lepi prekrasni naravi, si lahko ustvarja misel na Boga in na njegovo veličino njegovih dobrot za nas, ker smo odvisni samo od njegovih dobrot.

Ko sem prevedril na verandi neke hiše na South Street na potu do Kenikove hiše, sem se takoj, ko je vihar odbežal naprej, potrudil do novega gradu Kenikove družine, to je do Mrs.

Kenik, Mr. in Mrs. Creek, kate- re je teta Mrs. Mary Kenik. Oho! Sem se začudil stopivši v njih krasen, še ne povsem dodelan dom. Doma je bila samo Mrs. Kenik, ker ta mladi ljudje morajo delati, matere so pa za pranje doma.

Z botro naših otrok, Mrs. Mary Kenik, sva se prav dobro pogovorila v nekaj urah in potem sem se vrnil v Potokarjev hotel, kjer sem imel sobo za mojo malenkost in še svoj ključ. V petek je bil dan za obiskovanje sosednih farmarjev. Cel dopoldan sem kosil, popoldan pa se odpeljamo vsi štiri iz doma na farme. Mrs. Potokar s spremljevalko, Pavlina in moja malenkost na Kenikove in Slapnikove farme, potem pa k znamenju in preiskušemu farmerju Mr. in Mrs. Hiti.

Rečem, da nas je naša šoferka, Frances Nolan, pripeljala res k pionirskemu farmarju Oswald Hiti, kateri je eden izmed starejših in skušenih farmarjev, spadajoč pod Thompson, Ohio, cesta 166, kjer sta sosedna farmerja tudi Leustig in Debeljak.

Mr. Hiti jeva farma je imenitno obdelana, 60 akrov zemlje, na njej gospodari mož Bločen že 23 let z mnogimi preiskušnjami. Farme se je tako oklenil, da jo ima popolnoma v oblasti, to se pravi, da mu rodi, kakor si sam začrta spomladi.

Največja umetnost vsake farme je gnoj. Gnoj imeti je pa zopet umetnost. Mr. Hiti nima gazolinske opreme, konji so njegova mašinerija. Ti konji mu napravijo gnoj in mu zorjejo vso farmo in so za drugo potrebno uprigo. Mr. Hiti mi je pokazal vrg, ki ga rabi samo za gnojilo, taka kola stanejo sedaj dva in pol stotaka. Imenitna iznajdba. Na njegovi njeni se je imenitno valovila pšenica, poleg nje pa ni bila trava nič manjša z deteljo. Človeka kar veseli ogledovati tako obdelano in rodovitno polje. Toda, nikar se ne sme varati, da je tam taka zemlja. Kaj še ravno na drugi strani ceste ni še od lalč tak trava in ne tako žito, marveč mnogo slabše. Gospodarstvo in delo je, ki naredi dobro farmo in vse kar se pridelja. Ko sem videl tako obdelano farmo, kjer nima farmarska nova mašinerija ničesar opraviti, sem začel misliti, če ni stara moda z pramcem in v navadnim plugom še res najboljša in najzaneslivejša. Mr. Hiti je imel pramca uprežena na njivi v brano. Njiva je bila tako dolga, da mora s konji narediti dve postaji, predno pramca privlečeta plug na drugi konec. Prav tako mi je prej ta član povedala Mrs. Mislej, da je že poskusila z gazolinsko mašinerijo, pa je, ko je začelo nagajati, odšlo jo to novomoder- no farmarsko orodje in so s konji nadaljevali s plugom in brano naprej in njih farma je tudi tako fino obdelana.

Dočim je Mr. Hiti iz Notranjske, iz Blok, je pa Mrs. Hiti Gorenjska korenina doma iz Nevelj nad Kamnikom. To so utrjene slovenske korenine, ki jih je treba občudovati. Njih sinovi so pa v vojaški službi. Mati mi je ponosna pokazala slike sinov v lepi uniformi Strica Sama. Žal da ni bilo za razgovor več časa, sklenil sem, da bom še prišel za daljši razgovor in posnel nekaj slik. Obiskati nameravam še druge naše družine na farmah, ker zaslužijo, da jih obišče eden ali drugi rojak. Na vsak način bo treba, da privedimo slikovne predstave kje v sredini naših farmarjev, kjer se najlažje zberemo večina iz okolice. Tudi to pot sem nekaj posnel za "Victory Garden" na farmah, ob drugih prilikah bom posnel še kaj več. O naših farmarjih je potreba večkrat poročati in se od njih naučiti pridnosti in pravega gospodarstva. Iz kmetij smo dospeli in na kmetijah bomo našli še naj-

več zadovoljnosti, posebno pa naših starih letih, ko se za nas drugi zmenili ne bodo. Za to je pa treba že v mladosti se priljubiti farmarskemu življenju. Slovenski farmarji, ponosni bodejte na zemljo, ki jo lastujete in obdelujete!

Ubijanje kitov z elektriko

Lov na kite, ki se je razvil iz starega načina lova, po katerem so ribiči lovili kite s harpunami, se je v zadnjih dvanajsetih letih zelo moderniziral. Nič več ne tvegajo ribiči loviti majhnih čolnih boja z velikimi živaljo, ampak imajo zato več like parnike, s katerih izstreljujejo moderno harpuno, privezano na dolgo vrv. Harpuna zasadi v telo kita, pri čemur sledi napolnjen z razstreljivom in razmesari žival.

Boj z modernim orožjem traja še vedno po nekaj ur, pri čemer je treba kita do sedmokrat zadeti in pomeni nečloveško mučenje živali. Po tueli kljub modernemu načinu se zgodi, da kit uide preganjanjem, in čeprav pozneje poginje, ga lovci ne najdejo več. To pomeni tem večjo izgubo, ker se vilo kitov zaradi takega iztrebljanja stalno pada.

Mesto lova s harpunami, eksplozirajo, so uvedli v novejšem času ubijanje kitov s pomočjo elektrike. Pri takem lovu zadošča enkratni strel s harpuno, ki je pripeta na vrv, ki ima v sredi električni kabel, povezan s tokom, ki ga proizvaja poseben generator na ladji.

Tok teče od mesta, kjer se harpuna zasadi skozi telo kitu, prehaja skozi jezik v morsko vodo in od tod nazaj na ladjo, ki je na primerem mestu obdano s svinčeni ploščami, ki ložena s svinčeni ploščami, čez katere se prevaža tok iz morske vode nazaj h generatorju. Koža živali deluje kot izolator, kakor so ugotovili poskusniki.

Tok, ki ga uporabljajo, ima napetost komaj 220 voltov, kar je popolnoma zadošča, tudi primer, da lovci ne zadenejo polno, ampak da obični strel debeli plasti masti. Največ (Dalje na 3 strani)

Rožnik, 16. jun. — Danes je naš generalni štab na pregledovanje pozicij, da vidi, kaj so naše postojanke najbolj oslabilene in kje je treba rezerv.

Pri obhodu od levega krila čez osrednjo fronto in na desno, smo ugotovili sledeče: čebulca se dobro drži in bo tudi vzdržala še teh par dni, ki jo bomo vzeli iz strelskih jarkov in jo poslali v zaledje, si odpočije po hudih bojih.

Pesa, ki je sicer močno odprta in je jako oslabiljena od zadnjih ofenziv, kaže, da bodo oddelki, ki so preživeli napade, lahko vzdržali, če dobe nekaj več municije, potresene s živimi apnom.

Redkvice se tudi dobro držijo. Nekaj smo jih že vzeli v jarkih, je, kar jih je pa še v jarkih, do prav lahko vzdržale, ker njih postojanka ni bila nikdar posebno ogrožena.

Najslabše je pa v poziciji, ki jih držijo korenje in pa zelje. Ti oddelki ne bodo več vzdržali li močnejšega napada. Okolice njih vrste razredčene. Teh pozicij smo zdaj napeljavali zne ograje, ki bodo, upamo, vzdržale vsako ofenzivo zaječeno.

Iz zanesljivih virov se zve, delo, da bi sovražnik rad našel, nil separaten mir. Toda našo geslo je: brezpogojna vdaja ali pa boj do samega konca.

Sivčevi spomini

HUMORISTIČNA ČRTICA

Spisal Silvester K.

se mi je siromak, pa ni mogel pomagati. Naposled prišla vrsta tudi name. Barona me je pogladil po obrazu, da je silno razburjen, ker mu je roka izšla iz rokavov. "Konjiček," reče tiho, "drži se dobro, ganjal mi kozlov!" Kaj prav za prav hotel reči z besedami, nisem vedel, da silo sem si jih tolčil pravilno. Mislil sem si, da konjiček, jaz sem bom se gledal le na sebe, da ne ganjal kozlov, ker si tamen razburjen! Nisem se motil, ko sem v začetku sem pustil konje zadaj in dirjal se ljudstvo navdušeno: "Prav, prav!"

sem se cilju. Nakrat, kako postane voziček, kako se zapraši nekaj, ko se nekoliko ozrem, barona, ki je ravno svojo in kakor po zemlji razdeljuje vlačil k sebi in se od njega, da se zopet izprejeto prvotno pokončno in ne oponaša več plazečih se konjev. Takoj po bil na cilju, kjer me je roko roko prijel neki go. Okoli mojega barona se po končani dirki zbrala gomila gledalcev. Iz besed sem posnel, da on dobil visokega prvega, ker mi je postal prerazvest, ampak neko drugo. Karlo. Ko si ga je gospod pogledal od pete do glave, se prepričala, da ima še cele, katere je prinesel na svet, potolažila drugo dne, ko se bo od vršila dirka in mu bo gotovo milejša, kakor bila danes. Barona se je smehljaj in dejal: "Ni smena, nima nikakršnega Smola je smola!" Pa se mu je poznalo, da mu besede sicer iz grla, a mu je iz srca. Vrnila sva se v hotel in tega dne ni vodnjaku miru. Vedno, kdor po vodo in napoj, si namislil, da čeprav ni mnogo vode, vendar danes rabiti še drugo. Gotovo so jo nosili tudi baronu, da si je hladil pobite ude.

tega dne pa je imel srečo. To se mu je, da je smel dirkah dirkati z me obakrat sva si z lahko mila prvo darilo. Darili ste biti visoki, ker se je go nekaj o tisočih in ker je gospod tako dobre volje, pa je vse občudovalo. Preveč je bilo toliko, da se on skoraj ni mogel ubrati. Imel je mir šele potem, ko je bilo povedal, da me ne za nobeno ceno.

katere sem preživel pri mu, bili so zame najlepši in najlepši. Leto za letom sva v daljnja mesta na dir, kakor mi je prišlo do ušes, kakal sem svojem gospodu lepo premoženje. Taki sem bil na vrhuncu svoje uspešnega ponosa in svoje slave. Godilo se mi je, ljudje so me občudovali pa so skoraj nekako živno ravnali z menoj. Sem imel tudi svoje muhe, inil sem marsikaj nerodno povzročil sem marsikaj kodo; pa takrat se mi je odpustilo, kakor pozneje prav pa sem baronu prišel, kakor je trdil ljudski lepo premoženje, vendar bil več hvaležen, ko so me z noga dovolj močno upiral v stopala, z eno roko držal uzdo, z drugo pa se oprijemal ob prednji rob sedla, začel sem počasi korakati naprej. Ljudje so gledali še nekaj časa za

delo, dolge vožnje, slabo ravnanje, pičila krma in nezdravi hlevi so me spravili skoraj na nič. Le enkrat se mi je še malo nasmehljala sreča, toda žal, da se mi je umaknila veliko prej. Kupil me je namreč star gospod, dober srčen starček, za celih šestdeset kron. Rabil me je za ježo in ker sem bil prišel že v pametna leta, nisem mu delal nikakršne zgage in imel me je rad. Pri njem sem si zopet nekoliko opomogel, tako da nisem več svojih reber nosil po svetu naprodaj. Pa prejšnji nisem bil več. Zadovoljen sem bil, da sem smel mirno in počasi tavati po cesti, in če so drugi mlajši konji drčali naglo mimo mene ali pa me celo pomilovalno gledali, ni me žalilo. Tolažil sem se, da pride tudi njim doba starih let in da bodo tudi oni enkrat bolj lažili kakor hodili po cesti.

Moj star gospod je bil dober mož. Tako dobrega človeka še nisem videl ne prej in ne pozneje. Rad je govoril z menoj, gladil me, dajal mi krme ali sladkorja, gonil me sam napajati ali pa past okoli hiše in mi ustrezal, kjer je le mogel. Imel je vendar neko napako, kakršna mi je bila zelo nadležna. Mislil, da je bila včasih nadležna tudi njemu, pa prav gotovo ne vem. Kakšna pa je bila ta napaka? Izmed vseh oseb seveda pisma stare zaveze dopadel se mu je namreč najbolj očiak Noe. Njega je najbolj hvalil in čislal, toda čemu? Ker je bil Noe prvi, ki je vsadil vinsko trto in učil ljudi, kako se mora z njo ravnati, da se dobi od nje tisti mokri blagoslov, kateri se ne da zajeti iz nobenega, še tako umetnega studenca. In ker je to moj gospod vedel, približal se je vodnjaku navadno le takrat, kadar me je lastnoročno gnal napajati; svoj večno jezo pa je gasil le tam, kjer ga je vabilo znamenje poleg hišnih vrat.

Kadar je šel v hišo, privezal me je h kakšnem drevesu ali k plotu, dal mi je nasipati ovsu ali predložiti seno in takrat mi je bilo še dobro. V hlevu stati ali na svežem zraku mi je bilo vseeno. Pozimi, kadar je bil mrz, me pa gospod itak ni pustil zunaj, ampak je vsekdar gledal, da sem prišel v kakšen hlev. In to je bila njegova dobra stran. Toda slaba mi je predla, kadar se je vina bil nasrkal že dovolj — sam je mislil, da ga ima že dovolj, a drugi ljudje so bili nasprotnega mnenja in tem sem se pridružil vsekdar tudi jaz, da ga ima že preveč — in se je pripravljaj, da me zajaše in se napoti proti domu. Gugal se je okrog mene, da je bilo joj! Pri opravi je prijel vse narobe in če sem tudi stal kakor vzdignjen, dozdevalo se mi je vendar, da sem nemiren. Pomagati so mu morali vsekdar drugi na mene. Oh, in kakšno je bilo to vzdigovanje! Zdaj so mi pritiskali rebra kvišku, zdaj jih je vlekel moj gospodar zopet dol; zdaj so ga imeli že srečno na mojem hrbtu, a že v istem trenutku jim je hotel zdrkniti na nasprotno stran; zdaj je imel eno nogo srečno v stopalu, a takoj že drugo iz stopala. Čudno se mi je zdelo, da so imeli ljudje toliko potrpljenja z nerodnim situacijam. Bržčas so gledali le na njegovo denarnico, ki je rada dajala od sebe in tako so prezirali nadležnosti in sitnarije njenega lastnika. Kadar jim je prišel enkrat v svoje semtertja se gibajoče ravnotežje in se je z nogama dovolj močno upiral v stopala, z eno roko držal uzdo, z drugo pa se oprijemal ob prednji rob sedla, začel sem počasi korakati naprej. Ljudje so gledali še nekaj časa za

UBIJANJE KITOV V ELEKTRIKO

(Nadaljevanje z 2 strani)

upora pri prehodu elektrike predstavlja mesto, kjer je žival zadeta, na prehodu od izstrelka na meso. Jakost toka znaša od 50 do 60 Apm. Jakost je odvisna predvsem od tega, kje je žival zadeta, medtem ko razdalja od živali do ladje ne vpliva veliko.

Za lov sam je velikega pomena, da se drži žival površine. Kit ostane na površju verjetno zaradi tega, ker se vpliv elektrike poveča, čim se kit potopi in pride v dotik z vodo večja ploščina živali. Pri lovu s harpunami, ki eksplodirajo v trupu kita, pa išče kit skoraj vedno čim večjo globino, da bi se odtegnil zasledovalcem. Ubijanje z elektriko ima še to prednost, da se telo živali v smrtnih krčih ne stisne, kakor pri prejšnjem načinu.

Otok Islandija, kjer se nahajajo sedaj naši vojaki, nima nobenega premoga in ga morajo uvažati.

nama, potem so se smeje in zabavljaje vrnili k svojim opravkom.

Povprečno računano je moj gospod na potu proti domu le malokdaj zdrčel ali padel z mene. Včasih se je res zaprašil kakor vreča žita v cestni prah, in če mu ni naključno kdo pomagal v sedlo, peljal me je lepo za uzdo domov; le redkokdaj se mu je posrečilo priti samemu na mene. Takrat sem takoj vedel, da se mu je ali razpršila pijanost, ali je bilo použito vino premalo močno, ali pa se ga je bil tistikrat premalo nasrkal. Navadno pa se je srečno prigrigal domov. Ravno to guganje pa je bilo zame grozno. Navdajalo me je z nekim posebnim in neprijetnim čutom, ki se ne da popisati. Premnogokrat bi ga bil najrajši otreseel raz sebe, pa bal sem se mojih posledic. Starost in izkušnja sta me naredili krotkega.

Bolničarke v službi Strica Sama imajo tudi svoje razvedrilo. Gornja slika nam predstavlja dve ameriški bolnišniški strežnici, ki sta z armado v Indiji; leva je Gertrud Hogan iz Los Angeles in desna na konju pa je Irene Pagnanetti iz San Francisca.

Mornarji in vojaki v Los Angelesu so se naveličali "zooterskega" terorja in so vzeli pravico v svoje roke, katere so prav pošteno pretepli in jim raztrgali obleko. Na sliki vidimo nekaj teh "zooterjev," ki so bili aretirani. Pretepi so se vršili par dni.

ZADNI ROKOVNJAČ

Humoreska. Spisal Janko Mlakar

Naposled se oglasi Coklja in pravi:

"Kaj pa, fantje, če bi sam igrali rokovnjače? Malo se našimimo in odpeljemo gospodično; gospod Brtoncelj jo potem prav lahko in brez nevarnosti reši iz naših rok. Obema bi se izpolnila na ta način želja; za nas bi bila pa cela stvar jako zabavna šala."

Vsi smo bili silno zadovoljni z njegovim predlogom in Brtoncelj mu je takoj napil v verzih, rekoč:

"Živel naš ljubljani Coklja, Da bi ga brenila Coklja!"

Domenili smo se še o raznih podrobnostih "rokovnjaškega napada," izvolili Grižo za "papeža" (rokovnjači so imenovali svoje glavarje "papeže") in naročili Coklji, naj preskrbi na Brtonceljeve stroške široke raztrgane klobuke, brade in druge rokovnjaške potreščine.

Tone Šoba se je pa tako vnel za naš naklep, da je domov gredel na vse grlo kričal:

"Alo sem na korajžo, če vas je kaj; mi smo rokovnjači in se nikogar ne bojimo."

Komaj smo ga pomirili. Malo je manjkalo, da ni "volhal v šerenico." ("Sel v ječo.") Rokovnjači so namreč imeli svoj jezik, kakor se je izrazil Coklja, ki je bil v rokovnjaškem jeziku precej izveden.

Tisti teden po srečno prestani maturi smo jo mahnilo proti Kamniku. Voz je najela Ema na svoje stroške. Komaj je v Senkavžu mežnar odzvonil dan, je že čakal pred hišo. Preden smo se pa nažolili, je voznik dvakrat zaspal in se ravno tolikrat zbudil, menda s konjem vred. Oddrdali smo šele po Mestnem trgu, ko so se branjke že ruvale in pripravale za jerbaze.

Zadeli smo lepo vreme in pri-

jetno se je bilo peljati v jutranjem hladu. Vkljub temu smo se tako naveličali vožnje, da smo bili prav veseli, ko smo prišli v Kamnik. Tu smo pustili voz, obložili se s torbami in odšli peš proti Stranjam. Jaz sem nosil torbo s kruhom. Potegoval sem se sicer za tisto z vinom, pa mi je niso zaupali.

Solnce je že začelo precej rreti. Zato se nam je pa toliko bolj prilagelo, ko nas onkraj Stranj sprejme košat gozd v hladno senco. Takoj ukrenemo vse varnostne naredbe, da odbijemo morebitni rokovnjaški napad. Pripravili smo tudi nože, nastavili gorske palice kot sulice, ter obkolili Emo in Brtoncelja, ki se vso pot ni ganil od njene strani. Emo so te priprave skoraj nekoliko oplašile, zato jo je hitel Brtoncelj tolažiti. Vihtel je v desnici samokres in klical na korajžo rokovnjače, seveda le zato, ker je vedel, da jih nikjer ni.

"Gospodična," zatrjeval je Brtoncelj Emi, "dokler se bo ta desnica gibala, skrivil se vam ne bo niti las na glavi. Pot do vas pelje le čez moje truplo."

Hvaležen pogled iz njenih oči ga je bogato plačal za navdušene besede.

Kakor vojaška patrulja smo korakali dalje po senčnatem gozdu. Hodili pa nismo, kakor divjate dandanes hribolazci, kar po štiri in celo več ur brez počitka. Počivali smo marveč vsake pol ure in se prijetno krepčali.

Tako smo bili preložili že precej bremena s hrbta v želodec, preden smo dospeli na krasni naravni most Predaselj. Moji tovariši so zijali z mostu v globoko temno strugo, jaz sem pa raje pokukal v trebušno steklenico vina, ki sem jo srečno pouzmal Coklji. Mož me je pa prehitro zasačil, sicer bi ji bil gotovo pogledal na dno.

Po kratki zamudi na mostu pridemo kmalu na lepo zeleno ravnino. Sedaj stoji tu ob izviru Bistrice lepa, prostorna gostilna, v kateri ste prav dobro postreženi in spravljani. Mi smo pa takrat našli le par niz-

kih bajt. Prva je bila zaprta, iz druge se je pa kadilo. Šli smo torej noter.

V prostorni veži opazimo ob ognjišču starikavo babnico. Gledala nas je začudeno, češ, kaj iščejo ti ljudje tukaj.

Ko Ema vidi, da še gori na ognjišču, jo prosi, da bi nam skuhala kavo.

"Kavo," ponovi ta zategnjeno, "ne, tega pa ne znam kuhati."

Dalje prihodnjič

DELO DOBIJO

Nedržavljan!

Ali mislite o bodočnosti? Ali bi hoteli delo, ki bo tudi po vojni? Potem delajte za

HOTEL STATLER

Čista, tiha, krasna, mirna okolica, prijetne sobe za odpočitek in restavracija za uslužbence. Počitnice s plačo — prosta zavarovalnica.

Dela so odprta za:

ŽENSKA-KUHARICA 1 do 10 zvečer

ZA POMOČ PRI PECIVU 12 do 9 zvečer

Predznanje ni potrebno

LIKALCI ZA KROJAČNICO Od 6 zvečer do 2 jutraj

ZA ČIŠČENJE PONOČI Predznanje ni potrebno

NADZORNIK ZA NOČ. ČIŠČENJE Predznanje ni potrebno

SOBARICE PODNEVI ALI PONOČI

MOŠKI ČEZ 60 LET STARI

Vsakojaka dela, za ves dan ali samo za delno.

Ne ozira se na starost, ni vam treba znati angleščine

Zglasite se osebno v uradu med 9 in 5

HOTEL STATLER

E. 12th in Euclid Ave. (153)

Horizontal in

Vertical Boring

Mill operatorji

Layout Man

Machine Shop

Machine Assemblers

Inspektor za

Machine Shop,

na velikem delu

Crane Operator

Radial Drill

Operatorji

Barvarji

Structural Fitters

PLAČA OD URE

Ako ste zdaj v vojnem delu, morate dobiti dovoljenje, da ste na razpolago.

THE WELLMAN

ENGINEERING

CO.

7000 CENTRAL AVE. (157)

Snažilke za

kafeterijo

Velika plača od ure in bonus.

Zglasite se v

Thompson Aircraft Products Company

23555 Euclid Ave. (153)

MAK

EVERY

PAY DAY

with BOND DAY

VRTNAR

\$2,000 na leto in hiša

Mora biti pripravljen delati dolge ure in ki ima dolge izkušnje s cveticami, zelenjavo in cvetličnjakom. Privatno zemljišče blizu Clevelanda. Potrebna so najboljša priporočila. Pišite na P. O. Box 6088, Cleveland, Ohio. (154)

Ženske se sprejme

Sprejme se ženske za važno delo, v starosti 18 do 45 let. V oddelku za klobase in sekanje. Plača od ure in overtime. Predznanje ni potrebno.

Ohio Provision Co.

2254 W. 61. St. (154)

MALI OGLASI

Šolske knjige kupim

Želim kupiti šolske knjige za 4. razred šole sv. Vida. Pokličite Henderson 5297. (154)

Garaža v najem

Odda se v najem garaža. Zgleda se na 1172 Norwood Rd. (153)

Sobo išče

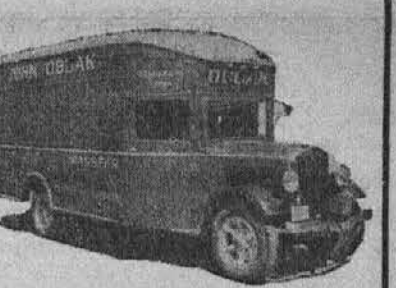
Jožef Berčan iz Drage pri Višnji gori, po domače Matiša ali Matišev Jože, išče sobo pri znancih, prijateljih ali sorodnikih. Pred leti je bil pri Tony Zaviršku na St. Clair in 33. cesti. Nazadnje je delal pri Sheets Elevator na Broadway. Kdor ima kaj primerne, naj sporoči na 723 E. 160. St. (153)

Stanovanje iščejo

Iščem stanovanje 3 ali 4 sob za mater in otroka; najraje med E. 60. St. in 80. St. Pokličite Mrs. C. Knuth, HE 7919. (153)

Sobe se oddajo

Oddajo se 3 sobe, najraje priletnemu zakonskemu paru. Nahaja se na 5818 Bonna Ave. (154)

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.

HE 2730.

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranci, revmi, visokem pritisku krvi, ali zastareli poškodbi, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metoda bolnišnic pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:

1 do 5 popoldne, razen v sredo

423 Citizens Bldg.

850 Euclid Ave.

Telefon: MAIN 6016.

(Wed. — x)

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERSE

Toda brez zni to dejanje ne sme ostati, čeprav tu živimo pod Hendel-nom." Vprašal je ljudi, ki so bili v hiši—mati je bila od žalosti vsa proč in ni odgovorila na nobeno vprašanje — če je bil čez dan kakšen sumljiv človek v hiši, če je morilec tudi kaj oropal, li ni pustil tu kako morilno orožje, ali karkolisbodi, iz česar bi se dalo sklepati, kdo da je bil. Ljudje so rekli, da kradenega ni nič. Mali Kristof se je tresoč splazil k mizi in je pokazal na bodalo, ki je tam ležalo. S studom in gnevom je Luc vzel orožje v roko. Naj bo kdorkoli, od Boga je preklet, kdor se je poslužil tega orožja, da je pobožni deklici prerezal srce. Ropar ali ne, na vislice mora, na katerih je visel nedolžni Janez Zeler.

Ko je Luc v svitu več svetiljk, ki so jih ljudje držali nasproti, ogledoval bodalo, na katerem so bili še rožnatordeči sledovi nedolžne žrtve, je takoj opazil, da je to izvrstno, dragoceno orožje, in če ni bilo ukraden, morilec ni mogel biti navaden človek. Tudi se je Lucu zdelo, da je nekoč že videl to orožje v neki roki; takoj je sklenil, pokazati ga mestnemu nožarju Blimbelhuberju, ki pozna vsako orožje v Štajru, saj vse orožje prihaja v njegove roke, da ga brusi, snaži in gladi. Ko je Luc še enkrat motreče pogledal bodalo, se mu je v glavi zablistala strašna slutnja. Zapodil jo je daleč proč od sebe — ta ne more biti — tako globoko ni mogel pasti mož, ki ga je spoštoval ves Štajer, in zakaj naj bi kaj takega storil. Toda čudno, ravno ko mu je prišlo na misel ime onega človeka, o katerem je šumelo okoli, da ljubi Štefano, in katerega so danes kakor divjega videli letati okoli Štajra, je pati, ki je neprestano z okorno roko božala nežno mrtvo truplo, ki je počivalo v njenem naročju, začela zmešano govoriti sama s seboj:

"O moje ubogo dete, kdo je vendar to storil, saj nisi imelo

OB 25. LETNICE

Na dan 29. julija bo že 25 let, odkar je

JOHN PUCEL

po neizgledu preminul.

Njega se spominja soproga Mary, sin John in hči Mrs. Mary Tavčar.

Blag mu spomin in večni mir, Ti kličemo Tvoji dragi:

SOPROGA, SIN in HČI.

Cleveland, O., 29. junija, 1943.

nobenega sovražnika, saj nisi niti miški, niti muhi storilo kaj zalega, če si pa danes zavrnilo Henrika Hendelna, si to storila zaradi obljube, pa je bil tako divji in srditi!"

Luca je izpreletel mrz.

"Hej, mamica?" je vprašal in se je na lahno dotaknil rame jokajoče žene. "Kaj praviš? Kaj je to? — Zavrnila? — Henrika?"

V sobo je stopil mož in je glasno posvaril: "He, gospa Švertner, pa vendar ne mislite nič hudega o plemenitem gospodu, čigar ime ste ravnokar imenovali? To vam pač odsvetujem. Ta čin je izvršil podel lopov, ki ga bomo kmalu prijeli." Mož, ki je tako govoril, je bil protestantovski podžupan iz Štajerdorfa, ki je z zdravnikom prišel na lice mesta, da ugotovi zločin. Zdravnik je dognal, da je Štefana umrla nekako pred eno uro. Podžupan je Švertneričine otroke vprašal nekatere stvari glede Štefane in si je odgovor zapisal. Potem je odšel, da je namestniku Hendelnovemu, Madlzederju, naznanil umor, prej pa je prosil Luca, naj naroči v bratovski hiši, da naj bijejo plat zvona.

Ljudje so se iz hiše smrti vsuli na cesto, njih divje govorjenje je valovilo semintja liki šumenje dreves, vihar se je nekoliko poleglo, toda iz daljave je prihajalo gromenje, sedaj od leve, sedaj od desne strani.

Kmalu je začelo v bratovski hiši biti plat zvona, v presledkih je donel zvon, čigar žalostni glasovi so iz Štajerdorfa čez vodo doneli v mesto in so naznanjali, da se je v Štajerdorfu izvršil umor.

Morilec je po izvršenem umoru takoj drvil po strmini navzdol proti mestu, da bi tam naznanil, da je z lastno roko umoril vlačugo; ni več treba bobnarjev. Toda bil je tako zmešan, da se je izgubil na poti, na kateri mu je bil izza mladih nog znan vsak kamen. Misli si, da je pri mostu, pa je bil v ulici, kjer ni nobena luč več svetila in se ni genila živa duša, toda glej, v hipu se mu zasveti luč, ki je prihajala od bledega, mrtvega obraza, ki je plaval nad njim... in so z njegova kapljale krvave kaplje.

Stresel se je od groze in je razprostrl roke proti prikazni. "Stran, proč od mene!" je sopal. "Kaj hočeš, saj te ni več, zabodel sem te, ker si me varala in začarala." Z mrzlično naglico je hitel naprej v temno noč, prekoračil je most, ki vodi v mesto, ki ga je nemo zrl z zadnjimi lučkami, s plamenčimi pogledi.

Tako. Sedaj bodo čuli. Danes Madlzeder, jutri pa njegov oče. Povedal jima bo v obraz: Povelje je velelo, da jo je treba izgnati, toda jaz sem rekel, da se to ne bo zgodilo, in se ni zgodilo in se ne bo zgodilo nikdar, jaz sem jo zabodel, obsodite me, če si upate. — Jaz sam sem jo sodil.

Toda mahoma mu je jel upadati pogum, jela ga je izpreletovati groza.

Ko bo ujet, ga bodo izpraševali o Štefani in njenem grehu. Oče mu bo rekel: Na Dunaju nisi verjel, Boga si poklical za pričo njene nedolžnosti.

Oh, in vendar je ležala na tleh vsa bela in krasna kakor angel, kljub vsej sramoti. Z lastnim bodalom si je priboril pravico. Toda kakor angel je ležala na tleh, proti nebu se je

ozrla in je rekla: "Gospod Jezus!" In zatrepetalo je morilecovo srce. Že se ga polasča bol, muka, kes. Bila si vlačuga, umoril sem te. Toda bila si ljuba... lepa deklica... uboga... mala Štefana.

Sedaj ga bodo v mestu o vsem izpraševali. O, hinavske mačke. Sami so ga spravili tako daleč. Ne bo se vdal njihovi sodbi. Tu bo ostal v temi — kjer ga nihče ne vidi, nihče ne izprašuje, potem pa — ko se bo začelo svetlikati — bo šel še enkrat k njej — da jo še enkrat vidi — potem naj ga primejo in peljejo pred očeta — pa naj ga sodi on, ki mu je prvi rekel: Vlačuga je.

Zabliskalo se je in v blisku se je prikazalo grozno, smolnato, črno mesto njegovega očeta liki peklenko mesto, obšla ga je zopet groza, obrnil se je nazaj in je z mosta stopal po pobočju doli k deroči vodi... Ha, tam doli je hladno, tam si bo ohladil vročo glavo, vroče ude, ki mu gore v pekoči vročici. Prišel je do reke in je z divjimi očmi zrl v vodo... O groza, po vodi plava zlatoobrobljen svetniški obraz in z njega kapljajo krvave kaplje... ta obraz je njegova sodba...

Čuj! Čuj! Kaj je to? Od tam, kjer je ležala na lesenih tleh, prihaja nad šumenjem vode, nad glasovi, ki ječijo iz dna, glasen krik in vik. On ve, kdo je to, mati je našla svoje mrtvo dete. Kamenito srce mu postaja meso in kri, malo da mu ne poči v strašni boli, v pekočem, žgočem kesu! In dalje se v ulici morije razlega krik in vik v temno noč, razlega do neba in vpije zoper njegova volkodlaka. Zgrabi ga divji obup. V potemnosti srca potegne meč in si ga hoče poriniti v srce, toda roka, ki je pri Štefani zadela cilj, je bila zdaj negotova, ni ubogalo jekla, samo ranil se je, toda ne smrtno. Ko je vdru-gič besneč nameril meč proti sebi, je čutil na prsih malo, mrzlo roko. Ne, sramota bi bila, se je zavedel, če si vzame življenje, ki ni več njegovo, marveč posvetnega sodnika... Kri za kri, življenje za življenje! O Štefana! Ko si bila še čista, si mi pripovedovala o Jezusu. Tedaj je povesil meč in ga je vtaknil v nožnico. Na levi strani ga je močno bolelo — in iz prsi mu je lila topla kri — bil je ranjen.

Zgodilo se je, da je ravno takrat oskrbnik bolnišnice — bolnišnica je bila najbližja hiša in je stala nad pobočjem — odprl okno svoje spalnice, da bi vedel, odkod se bliska. Tedaj je videl, kako se je spodaj ob vodi proti hiši sem vlekla moška postava, se nenadoma zgrudila na tla in obležala. Poklical je ženo in hlapca, in vsi so šli z lučjo doli k vodi in so našli na tleh ležečega, ranjenega moža. Strmeč so spoznali na obleki, da mora biti imeniten gospod, toda niso slutili, da je to štajerski stotnik, ker so šele pred

kratkim časom prišli v ta kraj. Mislili so, da to mora biti kak tuj plemič, ki jo je skupil v kakem dvoboju.

Dvignili so nezvestnega moža in so ga nesli v bolnišnico. Oskrbnik je odprl sobo za kužne bolnike, ki je bila preskrbljena z novimi, sveže pogrnjenimi posteljami, v katerih še ni nihče ležal. Tam so položili moža na posteljo in so mu obvezali rano. Pri tem delu niso čuli krika in vika, ki je prihajal iz predmestja; ko pa je začelo biti plat zvona, so postali pozorni in prisluškovali.

Oskrbnik je rekel:

Nedelja je. Mladi nepridipravi so šli vasovat, mogoče, da so katerega spravili na oni svet. Lahko je pa tudi ogenj."

Morilni zvon je dalje tulil, in njegov bronasti glas, ki se je strašno razlegal v ponočni molku, je morilca vzbudil iz nezvesti. Nekoliko je dvignil glavo iznad rdeče blazine, divje in izgubljeno je z mrzlično žarečimi očmi gledal naokoli in se je vprašal, zakaj zveni ponoči. Priletela žena oskrbnikova je odgovorila:

"Zvonjenje moti gospoda, bo kmalu prenehalo, mora pač biti ogenj, gospod, le mirno počivajte naprej, ne bo še kmalu dan."

Z gubasto roko je božaje šla preko vzglavja, tedaj pa je zakričal, da jo je bilo strah: "Proč, stran, ne dotakni se me, kriv sem smrti, deklica je mrtva."

(Dalje prihodnjic)

V BLAG SPOMIN
DESTE OBLETNICE PREZGOJNE
SMRTI NEPOZABNEGA BRATA
IN OČETA

JOE GRBEC

ki je za vedno zatisnil svoje oče
dne 30. junija, 1933.

Počivaj v miru, v grudi tej,
brat in oče dragi;
spomin na Tebe za vselej
ohranjen nam bo blagi.

Zalujoči ostali:

MARY MOHAR, sestra.
RAYMOND in BETTY GRBEC, otroka
Cleveland, O., 30. junija, 1943.

POZOR GOSPODARJI HIŠ!

Kadar potrebuje vaša streha popravila, kritja z asfaltom ali škrlja, popravilo zlebov ali novih, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas, ki smo že nad 30 let v tem podjetju in dobro poznani tudi mnogim Slovincem. Plačate lahko prav na lahke obroke.

The Elaborated Roofing Co.

MEIrose 0033 6115 LORAIN AVE. GARfield, 2434
Kadar pokličete, vprašajte za MR. A. LOZICH

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: \$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

1881

1943

Naznanilo in Zahvala

Žalostni in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt posegla v našo družino in nam odvzela ljubljenega soproga in skrbnega očeta

FRANK SKULY

ki je po daljši boleznii zatisnil svoje trudne oči 29. maja 1943 in smo ga po opravljeni zadušnici v cerkvi svetega Vida položili k večnemu počitku 2. junija 1943 na Kalvarijo po kopališče. Pokojni je bil rojen 4. julija 1881 v vasi Adamovo pri Velikih Laščah, odkoder je prišel v Ameriko pred 41 leti.

Dolžnost nas veže, da se na tem mestu prav iskreno zahvalimo vsem, ki so nam kaj dobrega storili ter nam bili v pomoč v času največje žalosti v družini.

Iskrena hvala Rev. Max Sodji za podelitev sv. zakramentov za umirajoče, za opravljeno mašo zadušnico in cerkvene pogrebne obrede.

Naša najpriskrnejša zahvala velja tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasne cvetlice, s katerimi ste okrasili krsto našega pokojnega soproga in očeta in sicer: hči Mary in Eddie, Reze in Louis Tisovec, Tisovec družina, Joe in Ann Krulec, Mrs. Hlad in družina, Frank Zakrajšek družina, Anton Zadnik družina iz Norwood Rd., Mr. in Mrs. Anthony Zadnik Jr. iz Norwood Rd., Mr. in Mrs. Joe Gabron, Emery Krizman in družina, Staric družina, društvo Slovenec št. 1 SDZ.

Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so darovali za svete maše, katere se bodo brale v mirni pokoj duše pokojnega. Našo zahvalo izražamo na tem mestu sledečim: Agnes Faletič, družina Marolt, Frank Grebenc, Mr. in Mrs. Anton Tanko, Mr. in Mrs. Louis Knaus iz Lake Shore Blvd., družina Joe Bohinc, družina Vidymsek, družina Avsec, Mr. in Mrs. Rigler, Mr. in Mrs. John Marolt, Josephine Sajovec, družina

Ti pa, ljubljeni soprog in skrbni oče! Končalo se je Tvojo zemljsko terpljenje in utrujen si legel k zaslužnemu počitku. Solze žalosti nam zalivajo oko, ki Te zastoj išče, kajti odšel si od nas v kraj večnega mira. V tih molitvi pošiljamo goreče prošnje k Vsemogočnemu, da Ti podeli svoje plačilo. Tolaži pa nas zavest, da se končno snidemo nad zvezdami v kraju večnega mira. Naj Ti bo lahka ameriška gruda.

Zalujoči ostali:

ANA SKULY, roj. RAJER, soproga.

ANA, por. Krulec ROSE, por. Tisovec in MARY, por. Marolt, hčere.

ANA ZADNIK v Neelyville, Mo., sestra; v starem kraju pa brat LOJZE in setsra FRANCA, ter več drugih sorodnikov tukaj in v stari domovini.

Cleveland, Ohio, 30. junija, 1943.